

شرکت‌ها و وام تجاری

تعیین استانداردها

کنی تای

مترجم: دکتر سید کامران یکانگی

استادیار گروه مهندسی صنایع دانشگاه آزاد اسلامی زنجان

تقدیر و تشکر

این کتاب پس از تشویق‌های بسیار دوستانم و شرکت‌کنندگان در جلسات آموزشی مختلف من و همکارانم در بخش خدمات بانکی و مالی حاصل شده است. تمامی این افراد منبع الهام من بوده‌اند. بدون تشویق‌های آنها این کتاب آماده نمی‌شد. من مدیون این افراد هستم و صمیمانه از همه آنها سپاسگذارم.

پس از آن باید از همسر، استر و فرزندانم، می و کالوین، تشکر کنم که در زمانی که سخت مشغول تهیه این کتاب بودم با شرایط من کنار آمدند. بدون صبر و تحمل آنها، این کتاب ناقص می‌ماند. صادقانه از آنها سپاسگذارم.

من پذیرای انتقادات کسانی هستم که فکر می‌کنند مطالب این کتاب می‌توانست بهتر نوشته شود و آماده همکاری با آنها هستم، نظرات آنها در نسخه بعدی کتاب در نظر گرفته خواهد شد. پیشاپیش از این افراد تشکر می‌کنم.

پیشگفتار

«کنی تایی» ترکیبی از تدریس‌های بسیار و تجربه عملی خود را به روشی ساده و قابل فهم در این کتاب گرد هم آورده است. این کتاب تمامی آنچه باید در مورد وام‌دهی شرکتی از دیدگاه وام‌دهندگان و وام‌گیرندگان بدانید را پوشش می‌دهد. این کتاب از طریق تجزیه و تحلیل تئوری‌ها و فرضیه‌ها، با جزئیات کامل مراحل مختلف را توضیح داده است. این کتاب هر یک از اصول وام‌دهی شرکتی را به خوبی توضیح می‌دهد. توصیه می‌شود افرادی که با وام‌دهی شرکتی سر و کار دارند حتماً این کتاب را مطالعه کنند.

آقای «تای کی لاون»

مدیر اجرایی

موسسه آسیایی بانکداران مجاز^۱

مقدمه

این کتاب قرار است مکملی باشد برای کتاب‌هایی که قبلاً با این موضوع نوشته شده‌اند. اعتبار قاعده‌ای تجاری است که نیازمند مهارت‌های بسیار، تفکر خلاقانه و تجزیه و تحلیل‌های انتقادی است. یک مدیر موفق در زمینه وام تجاری، شخصی است که این ویژگی‌ها را دارا باشد و البته بعضی از این ویژگی‌ها با گذشت زمان و از طریق کسب تجربه حاصل می‌شود. داشتن دانش مرتبط به تنهایی و بدون برخورداری از این مهارت‌ها نمی‌تواند کافی باشد. دریافت وام، هنری است که در هر

یک از بخش‌های پروسه وام تجاری، یعنی تجزیه و تحلیل ریسک، ارزیابی مالی، ساختار وام و تشخیص و پیش‌بینی سیگنال‌های هشدار دهنده، عناصر خلاق خاص خود را می‌طلبد.

بخش‌های مختلف این کتاب چارچوبی را برای معرفی ایده‌های اصلی پروسه دریافت وام مشخص می‌کنند و پیش‌زمینه‌ای را برای مباحث بعدی پیرامون بهترین روش‌های بانکداری فراهم می‌کنند. امیدواریم محتوای این کتاب بتواند خواننده را به سمت تفکرات جدیدی سوق دهد و با استفاده از ایده‌ها و مسائل مورد بحث در این کتاب، تجزیه و تحلیل‌های منتقدانه ایجاد شود. بعضی از این ایده‌ها و مسائل مطرح شده، شناخته شده هستند و قبلاً به طور کامل مورد بحث قرار گرفته‌اند، در حالی که بعضی دیگر نیز به صورت ذهنی باقی مانده و قابل بحث می‌باشند.

در پایان، این کتاب قصد دارد به درک بهتر مقوله وام تجاری و مبحث چگونگی شیوه‌های دریافت وام جهت به حداقل رساندن وام‌های غیر قابل وصول و بهبود کیفیت وام در بانک کمک کند.

فهرست

تقدیر و تشکر

پیش‌گفتار

مقدمه

بخش ۱ تامین مالی کسب و کار و ساختار آن

بخش ۲ مبنای وام‌دهی و بازپرداخت آن

بخش ۳ ارزیابی ریسک اعتباری

بخش ۴ تامین مالی نیازهای مالی کسب و کار

بخش ۵ ارزیابی مالی جهت تصمیم‌گیری‌های اعتباری - تجزیه و تحلیل تاریخی

بخش ۶ ارزیابی مالی جهت تصمیم‌گیری‌های اعتباری - بررسی پیش‌بینی‌های مالی

بخش ۷ محصولات وام و ساختار آن

بخش ۸ سازماندهی وام - وام‌دهی تجاری

بخش ۹ اسناد قانونی - قرارداد وام

بخش ۱۰ اسناد حقوقی - تضمین‌ها و اسناد

بخش ۱۱ نظارت بر وام - بررسی حساب وام

بخش ۱۲ نظارت بر وام - شناسایی نشانه‌های هشدار دهنده

بخش ۱۳ علل وام‌های مشکوک الوصول و اقدامات پیشگیرانه

بخش ۱۴ احیای وام‌های مشکوک الوصول و بازسازی کسب و کار

بخش ۱۵ بازل ۳ و پیامدهای ریسک اعتباری

نتیجه پایانی

تامین مالی کسب و کار و ساختار آن

بخش ۱

۱. یک کسب و کار چگونه بودجه فعالیت‌های خود را تامین می‌کند

۱-۱ کسب و کار به عنوان یک نهاد مالی مجزا

یک کسب و کار تعهدی تجاری است که تحت ساختار حقوقی مشخص مثل شرکت با مسئولیت محدود، یا به عنوان یک شرکت غیر حرفه‌ای با توافقنامه‌ای مشارکتی عمل می‌کند. شرکتی با مسئولیت محدود با توجه به جذب حمایت قانونی برای مالکان در برابر بدهی‌های ناخواسته، محبوبیت بیشتری دارد. با این حال مشارکت با مسئولیت محدود جایگزینی برای آن به حساب می‌آید زیرا با قوانین و مقررات بسیار کمتر و هزینه‌های کمتری همراه است.

۲-۱ تامین بودجه شرکت و فعالیت‌های آن

الزامات مالی شرکتی تازه تاسیس باید به نیازهای کسب و کاری که به آن مشغول هستند اشاره کند. نمودار زیر الزامات و طرح بودجه را نشان می‌دهد:

تامین بودجه
۲۵۰۰۰۰

دارایی‌های ثابت
۱۵۰۰۰۰

الزامات

کسب و کار

دارایی‌های جاری
۱۰۰۰۰۰

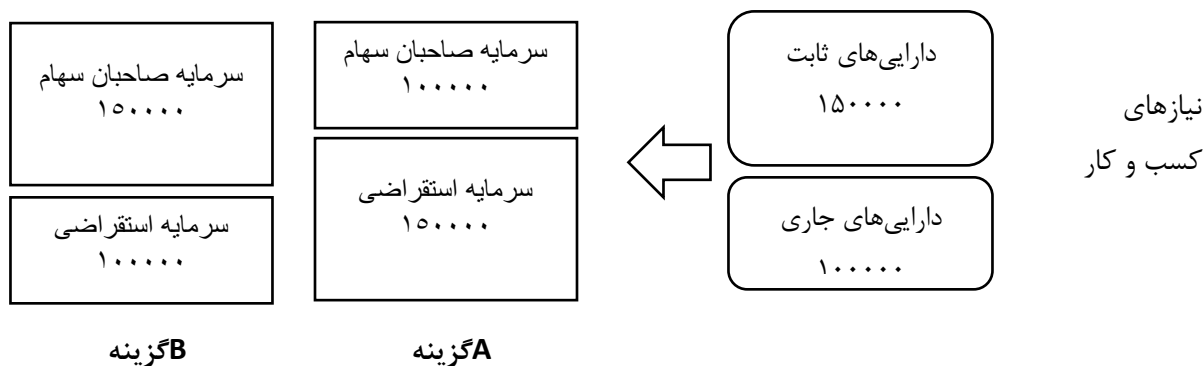
۳-۱ سرمایه و خطرات کسب و کار

۱-۳-۱ به عهده گرفتن یک کسب و کار نیازمند ریسک‌پذیری تجاری است و به این منظور یک شرکت باید به خوبی سرمایه‌گذاری شود. سرمایه ناکافی می‌تواند به عنوان ضعف در نظر گرفته شود، در حالی که بودجه‌های ناکافی می‌تواند شرکت را در انجام فعالیت‌های خود دچار مشکل کند.

۱-۳-۲ یک کسب و کار پر خطرتر و بزرگ‌تر باید سرمایه پایه بزرگتری داشته باشد. اگر سرمایه پایه خیلی کوچک باشد، این نگرانی را در طلبکاران و وام‌دهندگان ایجاد خواهد کرد که سطح ریسکی که آن‌ها باید بپذیرند بیش از بازده مورد انتظار آن‌ها از شرکت است.

۱-۳-۳ یک شرکت می‌تواند به انتخاب خود سرمایه استقراضی بیشتر و یا سرمایه صاحبان سهام بیشتری داشته باشد. این انتخاب، نتیجه میزان سرمایه صاحبان و سرمایه‌گذاران شرکت و همچنین میزان دسترسی به بانک‌ها و اعتبار موجود است. این انتخاب به ریسک‌پذیری صاحبان شرکت در بازگشت سرمایه نیز بستگی دارد. تامین بودجه از طریق وام همیشه روشی ارزان‌تر و راحت‌تر نسبت به معرفی سرمایه‌ای جدید به شرکت است.

۱-۳-۴ در نهایت شرکت باید تصمیم بگیرد که آیا ساختار بدهی پایین را انتخاب کند یا بدهی بالا.

۱-۳-۵ یک شرکت فعال ممکن است بعضی اوقات سرمایه استقراضی خود را بررسی کند تا بتواند در مورد بهینه ساختن بازگشت سرمایه بر اساس آن ساختار تصمیم‌گیری کند، به خصوص اگر نرخ بهره در بدهی‌ها تغییر کند.

۴-۱ نقش تامین بودجه

۱-۴-۱ هدف اصلی وام این است که شرکت را قادر سازد تا کسب و کار خود را با سرمایه کافی اداره کند. شرکت زمانی به وام نیاز دارد که مشارکت سرمایه صاحبان (یا حامیان مالی) شرکت کافی نیست. بنابراین تامین بودجه از طریق وام، سرمایه مورد نیاز را فراهم می‌کند.

۱-۴-۲ وام می‌تواند به عنوان کمک مالی موقت در پیش‌بینی درآمد حاصل از فعالیت‌های تجاری مطرح شود. اگر مدت زمان الزامات طولانی باشد، یا هزینه‌های وام بیش از حد بالا باشد، وام ممکن است برای شرکت زیاد مناسب نباشد. در چنین شرایطی هر گونه پیشنهاد برای توسعه کسب و کار ممکن است به تعویق بیافتد یا اینکه صاحبان سهام باید سرمایه بیشتری وارد کسب و کار کنند.

۱-۴-۳ بعضی مواقع مدیریت به دلیل کسر مالیات، افزایش سرمایه از طریق وام را بیشتر ترجیح می‌دهد، مخصوصاً اگر بازپرداخت آن پایین باشد. علاوه بر این، وام، نسبت به افزایش سرمایه صاحبان سهام مقرون به صرفه‌تر است زیرا زمان محدودی دارد و در نهایت پرداخت آن تمام می‌شود و هزینه بهره بیشتری به دنبال ندارد.

۱-۵- انتخاب سرمایه استقراضی - صاحبان سهام و تصمیم‌گیرندگان آن

۱-۵-۱ انتخاب سرمایه استقراضی - صاحبان سهام به صورت یک تناسب است. انتخاب سرمایه صاحبان سهام بیشتر یا سرمایه استقراضی بیشتر به شرایط در زمان نیاز بستگی دارد، شرایطی مثل امکان تهیه سرمایه آسان. سیاست‌های مدیریت ارشد نیز در این امر دخیل است.

۱-۵-۲ بعضی مدیران ترجیح می‌دهند وام کمتری بگیرند و به تاخیر انداختن هر گونه تجارت جدید یا توسعه را نسبت به افزایش میزان وام‌ها ترجیح می‌دهند. بعضی دیگر ممکن است ترجیح بدهند در مدت زمان کوتاه‌تر بازدهی بیشتری برای سرمایه‌گذاران خود کسب کنند، این مساله می‌تواند استدلالی منطقی برای افزایش میزان سرمایه استقراضی باشد.

۱-۵-۳ ماهیت کسب و کار و شرایط ریسک‌پذیری آن نیز می‌تواند در انتخاب سرمایه استقراضی-صاحبان سهام تاثیرگذار باشد. یک کسب و کار بی‌ثبات با عدم اطمینان در کسب درآمد، جریان نقدینگی پایین و هزینه‌های ثابت بالا، باید از انتخاب سرمایه استقراضی بالا اجتناب کند. به عنوان مثال یک شرکت ساخت و ساز که پروژه‌های آن در آینده مشخص نیست و هزینه‌های آن قابل پیش‌بینی نیست باید از تامین بودجه به صورت استقراضی با حجم بالا اجتناب کند.

۱-۵-۴ چشم‌انداز اقتصادی‌ای که کسب و کار در آن اداره می‌شود نیز می‌تواند در این امر تاثیرگذار باشد. یک رکود اقتصادی قابل پیش‌بینی ممکن است ایده افزایش سرمایه استقراضی را از بین ببرد در حالی که اگر اقتصاد حرکت صعودی داشته باشد بالا بردن این سرمایه استقراضی می‌تواند امری قابل قبول باشد.

۱-۶- هزینه سرمایه و تاثیرات آن

۱-۶-۱ هزینه بودجه یک کسب و کار از هزینه سرمایه استقراضی و هزینه بودجه سهام‌داران تشکیل می‌شود. تصمیم‌گیری در مورد گرفتن وام بیشتر یا کمتر نیز از هزینه وام در زمان اتخاذ تصمیم نشأت می‌گیرد.

۱-۶-۲ هزینه سرمایه، معیاری جامع برای پروژه‌های سرمایه‌گذاری جدید خواهد بود و از طریق کسب و کار موجود بازده خواهد داشت. زمانی که بازده یک شرکت از هزینه سرمایه آن کمتر است، این کسب و کار مورد بازبینی قرار گرفته و به شکل بالقوه به نفع کسب دارایی‌های بیشتر از پروژه‌ها حذف خواهد شد.

۱-۶-۳ مدیران شرکت از هزینه سرمایه به عنوان نرخ بهره برای کم کردن جریان‌های نقدی آینده در پروژه‌های کاری استفاده می‌کنند. هزینه سرمایه بالا می‌تواند جذابیت پیشنهادات تجاری را کاهش دهد. از این رو احتمال دارد مدیران به دنبال کاهش هزینه سرمایه باشند یا سرمایه‌گذاری‌هایی را دنبال کنند که نرخ بازده بالاتری داشته باشند.

۱-۷ خلاصه و نتیجه‌گیری

یک شرکت و فعالیت‌های تجاری آن را از لحاظ مالی می‌توان از طریق سرمایه یا وام و اعتبار تامین‌کنندگان مالی آن تامین کرد. در حالی که انتخاب با مدیریت شرکت وام‌گیرنده است اما تمایل بازارهای مالی و اعتباردهندگان تجاری نیز به طور قابل توجهی در تصمیم‌گیری نهایی لحاظ خواهد شد.

سهامداران، بانکداران و طلبکاران همیشه شرایط بازده و ریسک را از دیدگاه‌های مربوطه، مورد ارزیابی قرار می‌دهند. هر سهام‌دار انتظار خاصی از وام‌گیرنده دارد.

مرور آموخته‌ها ۱

تامین مالی کسب و کار و ساختار آن			
سایر موارد	نادرست	درست	توضیحات جهت بررسی
			دارایی‌های یک کسب و کار را می‌توان از طریق سرمایه صاحبان سهام یا سرمایه استقراضی تامین کرد. ۱
			تامین بودجه از طریق سرمایه صاحبان سهام پرهزینه‌تر از وام گرفتن است. ۲

			میزان تامین سرمایه استقراضی به میزان بودجه صاحبان سهام بستگی دارد.	۳
			هزینه سرمایه شرکت همان هزینه سرمایه پرداخت شده است.	۴
			از بازپرداخت وام مالیات کسر می‌شود در حالی که از سود سهام مالیات کسر نمی‌شود.	۵
			وام مثل سرمایه صاحبان سهام می‌تواند تامین مالی بلند مدت باشد.	۶
			اگر کل دارایی یک کسب و کار ۲۵ میلیون دلار و سرمایه صاحبان سهام ۴۰٪ باشد، تامین بودجه استقراضی آن می‌تواند ۱۵ میلیون دلار باشد.	۷
			زمانی که بودجه صاحبان سهام به اندازه کافی موجود است، بودجه استقراضی نیز باید افزایش یابد.	۸
			برخلاف سود پرداختی بدهی، از سود سهام مالیات کسر نمی‌شود.	۹
			کسب و کاری که فروش‌ها و جریان نقدی آن به شدت بی‌ثبات است باید از تامین بودجه بیش از حد از طریق سرمایه صاحبان سهام اجتناب کند.	۱۰
			بازده یک کسب و کار همیشه باید از هزینه سرمایه آن بیشتر باشد.	۱۱
			اگر بازده یک کسب و کار از هزینه استقراضی آن برای تامین بودجه کمتر است، شرکت باید این کسب و کار را کنار بگذارد.	۱۲
			بدهی‌ها، حمایت‌های مالی از طرف دیگر شرکا، به غیر از سهامداران و صاحبان شرکت، هستند.	۱۳
			سهامداران به منظور بالا بردن بازده باید سهام سرمایه را به حداقل رسانده و از طریق وام بودجه را فراهم کنند.	۱۴
			هزینه وام از هزینه تامین بودجه از طریق وجوه سهامداران پایین تر است.	۱۵
			هزینه سرمایه، هزینه تامین بودجه شرکت است.	۱۶
			سود حاصل از فعالیت‌های یک شرکت، منبعی برای تامین بودجه آن است.	۱۷
			صاحبان یا سهامداران اصلی شرکت می‌توانند با وام‌های شخصی یا مساعده‌های سهامداران یا مدیران، بودجه شرکت را تامین کنند.	۱۸
			تامین بودجه شرکت از طریق سرمایه استقراضی درست مثل تامین بودجه از طریق مساعده‌های سهامداران است.	۱۹
			سرمایه صاحبان سهام یک شرکت و سود حاصل از آن و ذخایر نمی‌توانند از شرکت خارج شوند. این مبالغ جهت تامین بودجه کسب و کار باید در شرکت باقی بمانند.	۲۰

مبنای وام‌دهی و بازپرداخت آن